

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Direcció General de Salut Pública
Subdirecció General de Drogodependències

**INFORME DELS RESULTATS PER A CATALUNYA DE
L'ENQUESTA ESTATAL SOBRE CONSUM DE DROGUES
EN ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA
(ESTUDES) 2006-2007**

ÍNDEX

1. Introducció	2
2. Objectius	2
2.1. Objectiu general	2
2.2. Objectius específics	3
3. Metodologia	3
3.1. Població de referència i marc mostral	3
3.2. Mostra	3
3.3. Qüestionari i treball de camp	5
3.4. Anàlisi	5
4. Resultats	6
4.1. Extensió del consum de drogues	6
4.2. Edat mitjana d'inici en el consum	8
4.3. Diferències en el consum segons el sexe	8
4.4. Diferències en el consum segons l'edat	10
4.5. Consum de tabac	11
4.6. Consum de begudes alcohòliques	12
4.7. Consum de tranquil·litzants o somnífers	15
4.8. Consum de cànnabis	16
4.9. Consum de cocaïna	18
4.10. Consum d'èxtasi	19
4.11. Consum d'amfetamines	20
4.12. Consum d'al·lucinògens	21
4.13. Consum d'heroïna	22
4.14. Consum d'inhalants	23
4.15. Consum de GHB o èxtasi líquid	24
4.16. Policonsum de substàncies psicoactives	25
4.17. Risc percebut davant diverses conductes de consum	27
4.18. Disponibilitat percebuda	29
4.19. Informació rebuda sobre el consum de drogues	30
5. Conclusions	31

ENQUESTA ESTATAL SOBRE CONSUM DE DROGUES EN ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA (ESTUDES) 2006-2007

1. INTRODUCCIÓ

L'enquesta s'emmarca en la sèrie d'enquestes que s'han realitzat a Espanya de forma biennal des de 1994 amb l'objectiu de conèixer la situació i les tendències del consum de drogues entre els estudiants de 14-18 anys que cursen educació secundària.

Les enquestes han estat finançades i promogudes per la Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues i han comptat amb la col·laboració dels governs de les comunitats autònomes (plans autonòmics sobre drogues i conselleries d'educació) i del Ministeri d'Educació i Ciència.

L'objectiu general d'aquestes enquestes és obtenir informació útil per dissenyar i avaluar polítiques dirigides a prevenir el consum de drogues i els problemes associats, dirigides sobretot al medi familiar i/o escolar. Aquesta informació complementa la que s'obté amb altres metodologies com els indicadors de problemes per drogues (admissions a tractament, urgències hospitalàries o mortalitat relacionada amb les drogues), l'Enquesta domiciliària sobre alcohol i drogues a Espanya (EDADES), o els indicadors d'oferta i control de l'oferta.

Encara que s'han realitzat canvis al qüestionari i en els procediments d'obtenció de dades al llarg del període, la metodologia ha estat bastant uniforme, per la qual cosa les dades es poden utilitzar per observar tendències temporals. A més, el qüestionari i la metodologia utilitzades són bastant similars als d'altres països de la Unió Europea i els Estats Units, cosa que permet fer bastants comparacions internacionals.

En aquest informe es presenten les dades obtingudes a partir de la mostra de centres educatius seleccionats a Catalunya.

2. OBJECTIUS

2.1. Objectiu general

Conèixer la situació i les tendències del consum de drogues entre els estudiants d'educació secundària, batxillerat i formació professional (cicles formatius de grau mitjà), en l'àmbit estatal i autonòmic amb la finalitat d'obtenir informació útil per dissenyar i avaluar polítiques dirigides a prevenir el consum de drogues i els seus problemes associats, dirigides sobretot al medi familiar i/o escolar.

2.2. Objectius específics

- a) Conèixer la prevalença de consum de les diferents substàncies psicoactives.
- b) Conèixer les característiques socials i demogràfiques més importants dels consumidors.
- c) Conèixer alguns hàbits de consum rellevants.
- d) Estimar les opinions, coneixements, percepcions i actituds davant de determinats aspectes relacionats amb l'abús de drogues (disponibilitat percebuda, risc percebut davant de diverses conductes de consum) dels consumidors, i alguns problemes relacionats amb el consum.
- e) Estimar el grau d'exposició i receptivitat dels estudiants a determinades intervencions.

3. METODOLOGIA

3.1. Població de referència i marc mostral

La població de referència han estat els estudiants que cursen estudis d'educació secundària de 14 a 18 anys.

La base o marc mostral utilitzat per seleccionar la mostra va ser la població matriculada en centres educatius amb tercer i quart d'educació secundària obligatòria (ESO), primer i segon de batxillerat de la LOGSE i cicles formatius de grau mitjà o equivalents (formació professional de segon grau). Aquest marc condiona la distribució de la mostra per edat. De fet, queden fora del marc, diversos grups. Per exemple, els estudiants de 14-18 anys que estaven cursant educació primària o educació universitària, els estudiants de 14-18 anys que no van assistir a classe el dia i hora en què es va aplicar el qüestionari (absents), els estudiants d'educació de règim general inclosos en programes de garantia social i a distància, d'educació de règim nocturn i d'educació de règim especial. És bastant probable que el biaix introduït per l'absentisme i els altres factors romanguin relativament constant al llarg del temps, per la qual cosa la repercussió d'aquest biaix en les tendències i canvis temporals de la prevalença i patrons de consum és segurament petit. En qualsevol cas hi ha un problema de subrepresentació dels estudiants de 18 anys a la mostra, per la qual cosa convé estratificar alguns resultats per edat.

3.2. Mostra

Es va utilitzar un mostratge a dues etapes per conglomerats, i es van seleccionar aleatòriament els centres educatius com a unitats de primera etapa i les aules com a unitats de segona etapa. Posteriorment, van ser inclosos a la mostra tots els estudiants de les aules seleccionades, a fi de simplificar el disseny mostral; així com l'execució i l'anàlisi de l'enquesta.

A Catalunya, la selecció dels centres educatius es va realitzar a partir de les llistes del Departament d'Educació. A la taula 1, es mostra la distribució de la mostra per a Catalunya, segons la titularitat del centre, l'edat, el sexe i el tipus d'estudis corresponent a l'any 2006. La mostra efectiva obtinguda va ser de 2.177 qüestionaris en 53 centres.

Les aules es van seleccionar una vegada que els centres educatius havien lliurat la llista d'aules o grups d'alumnes dels cursos d'interès. La selecció d'aules es va realitzar de manera que tinguessin una probabilitat igual de ser escollides entre el conjunt d'aules del col·legi. Per raons econòmiques, es va decidir seleccionar dues aules en cada col·legi.

Taula 1. DISTRIBUCIÓ DE LA MOSTRA SEGONS LA TITULARITAT DEL CENTRE, L'EDAT, EL SEXE I EL TIPUS D'ESTUDIS. CATALUNYA, 2006

	Recompte	Percentatge
Titularitat del centre		
Pública	905	41,6
Privada	47	2,2
Concertada	1.225	56,3
Edat		
14 anys	464	21,3
15 anys	875	40,2
16 anys	443	20,3
17 anys	280	12,9
18 anys	115	5,3
Sexe		
Nois	1.035	47,5
Noies	1.142	52,5
Tipus d'estudis		
ESO	1.543	70,9
Batxillerat	450	20,7
CFGM	184	8,5
Total	2.177	100,0

3.3. Qüestionari i treball de camp

Es va utilitzar un qüestionari estandarditzat i anònim semblant al d'altres enquestes realitzades a Europa i els Estats Units. El que es va utilitzar durant el període 1994-2004 va ser bastant similar, però el 2006 es van introduir modificacions per convergir més cap als qüestionaris internacionals, per la qual cosa en alguns aspectes (no en els referits a les preguntes sobre consum, i disponibilitat percebuda) s'ha ressentit en certa manera la comparabilitat temporal.

El qüestionari recull els objectius plantejats anteriorment, i inclou preguntes sobre característiques sociodemogràfiques, consum de drogues, percepció de risc sobre diferents conductes de consum de drogues, nivell de disponibilitat percebuda de les diferents substàncies psicoactives, alguns problemes socials o de salut, informació i intervencions preventives sobre drogues, consum de drogues per part dels amics i companys, i actitud dels pares respecte al consum de drogues.

El qüestionari s'emplena per escrit (paper i llapis) per tots els estudiants de les aules seleccionades durant una classe normal (45-60 minuts), amb la presència del professor (però mantenint-se permanentment a l'estrada).

Totes les enquestes, llevat de la de 2004 que es va fer a la primavera, s'han realitzat a la tardor (generalment al novembre i desembre), encara que, en l'enquesta de l'any 2006, va caldre retardar part de l'enquesta al mes de febrer de l'any 2007.

La col·laboració dels centres educatius és prou bona. L'any 2006 la proporció de centres substituïts va ser del 23,7% a Catalunya (20,6% en el conjunt de l'Estat), però amb prou feines es van rebre negatives de centres per col·laborar, i es va produir en la majoria dels casos a causa de problemes de dates per exàmens o la proximitat de les vacances.

Durant el període 1994-1998 la selecció de la mostra i el treball de camp van ser realitzats per l'empresa CUANTER, SA i durant el període 2000-2006 per IPD, SA.

3.4. Anàlisi

Es van ponderar els resultats per comunitat autònoma, titularitat del centre (públic/privat) i tipus d'estudis (ESO, batxillerat, formació professional/cicles formatius), per tal de corregir la desproporcionalitat de la mostra respecte a l'univers. La informació sobre la distribució de l'univers segons les tres variables de ponderació es va obtenir del Ministeri d'Educació i Ciència.

En general, tots els càlculs s'han efectuat exclouent del numerador i del denominador els subjectes amb valors desconeguts per a les variables que intervenen en cada tabulació creuada.

Cal ressaltar que la mida de la mostra i el procediment de mostreig que se segueix en aquesta enquesta proporciona una precisió acceptable de les estimacions de la

prevalença del consum de drogues en el conjunt de l'Estat, però no sempre per a les comunitats autònomes per separat. Per tant, i especialment en el cas de les drogues de consum menys freqüent, les prevalences estimades per a les comunitats autònomes tenen uns intervals de confiança força amplis, la qual cosa significa que estan molt influïdes per l'atzar, contribuint a que les sèries temporals incloguin fortes variacions i tendències potencialment enganyoses. No obstant això, com algunes de les substàncies tendeixen a seguir una evolució molt semblant a la que s'observa per al conjunt de l'Estat, pot resultar útil mostrar-les en l'apartat següent.

4. RESULTATS

4.1. Extensió del consum de drogues

Igual que en anys anteriors, l'any 2006 les drogues més consumides pels estudiants d'educació secundària de 14 a 18 anys han estat l'alcohol, el tabac i el cànnabis. El 82,5% ha consumit begudes alcohòliques alguna vegada a la vida, el 53% tabac i el 45,8% cànnabis. El percentatge de consumidors actuals d'aquestes substàncies, és a dir, els que les han consumit alguna vegada en els trenta dies previs a l'entrevista, va ser de 61,5%, 30,9%, i 25,1%, respectivament. El consum de la resta de substàncies (cocaïna, èxtasi, al·lucinògens, amfetamines, substàncies volàtils, heroïna, etc.) és molt més minoritari, i se situa entre l'1,1% i el 6,9% el percentatge d'estudiants que les ha provat alguna vegada i entre el 0,8% i el 2,7% el percentatge de consumidors actuals –consumidors durant els darrers trenta dies previs a l'entrevista– (taula 2).

Menció a part mereix el consum de tranquil·litzants i/o somnífers. El percentatge d'estudiants que han consumit alguna vegada aquestes substàncies és del 16,3%, i el dels que les han consumit algun cop a la vida sense recepta mèdica del 10,1%. El percentatge de consumidors actuals (últims trenta dies) va ser del 4,9% i del 3,5% (sense prescripció mèdica) respectivament (taula 2).

Si comparem aquests resultats amb els de l'enquesta realitzada l'any 2004 observem una reducció del consum d'algunes substàncies, com en el cas del tabac (principalment alguna vegada a la vida), del cànnabis i de la cocaïna (taula 2). Aquestes dues últimes substàncies són, d'altra banda, les drogues il·legals més esteses i el consum de les quals havia crescut més en els últims anys.

Taula 2. EVOLUCIÓ DE LES PREVALENCES DE CONSUM DE DROGUES ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS (%). CATALUNYA, 1994-2006

Alguna vegada a la vida	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2006
Tabac	67,0	68,7	67,1	67,1	63,1	65,2	53,0
Alcohol	86,2	83,6	83,4	76,7	71,1	77,1	82,5
Cànnabis	26,8	33,7	33,4	37,6	42,3	47,2	45,8
Èxtasi/drogues de síntesi	4,4	8,4	5,0	6,2	5,5	4,7	3,7
Cocaïna	2,4	4,5	6,8	6,0	6,7	8,7	6,9
Al·lucinògens	6,3	9,5	5,1	4,6	3,7	5,5	5,3
Amfetamines/ <i>speed</i>	5,0	7,5	5,9	3,0	3,8	4,4	3,7
Inhalants	3,2	5,3	5,0	4,5	3,8	4,2	3,7
GHB (èxtasi líquid)	**	**	**	**	**	**	1,9
Heroïna	0,3	0,4	0,7	0,3	0,4	0,6	1,1
Hipnosedants*	6,8	6,5	7,4	7,4	7,3	7,4	10,1
Alguna vegada en els darrers dotze mesos	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2006
Tabac	**	**	**	**	**	**	39,8
Alcohol	85,4	81,8	79,9	76,0	70,2	76,8	79,0
Cànnabis	23,8	31,0	29,6	32,3	37,4	41,8	39,0
Èxtasi/drogues de síntesi	4,1	6,7	3,7	5,1	4,0	2,2	2,8
Cocaïna	1,4	3,9	5,9	4,2	5,0	6,8	4,7
Al·lucinògens	5,6	7,6	3,7	3,6	2,8	3,7	3,6
Amfetamines/ <i>speed</i>	4,1	6,2	4,0	2,3	2,7	3,2	3,0
Inhalants	2,1	3,6	2,7	2,9	2,8	2,8	2,3
GHB (èxtasi líquid)	**	**	**	**	**	**	1,5
Heroïna	0,2	0,3	0,4	0,2	0,2	0,5	0,9
Hipnosedants*	4,5	4,9	5,3	5,3	5,1	5,2	6,4
Alguna vegada en els darrers trenta dies	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2006
Tabac	31,0	34,8	32,6	34,1	29,5	31,3	30,9
Alcohol	78,3	64,7	61,0	59,5	49,2	60,6	61,5
Cànnabis	17,1	21,5	22,1	22,3	26,8	30,4	25,1
Èxtasi/drogues de síntesi	2,6	3,8	2,3	2,5	1,3	1,1	1,5
Cocaïna	0,8	1,9	3,5	2,0	2,7	3,4	2,7
Al·lucinògens	3,2	3,6	2,0	1,6	1,2	2,0	2,0
Amfetamines/ <i>speed</i>	2,7	3,5	2,1	1,1	1,5	1,8	1,6
Inhalants	1,1	1,9	1,7	2,0	1,2	1,4	1,5
GHB (èxtasi líquid)	**	**	**	**	**	**	1,0
Heroïna	0,2	0,3	0,2	0,05	0,1	0,5	0,8
Hipnosedants*	2,8	2,7	2,6	2,4	2,6	2,7	3,5

(*) Tranquil·litzants i pastilles per dormir sense recepta mèdica.

(**) A causa de les preguntes del qüestionari de les enquestes 1994-2004, aquestes dades no es van poder analitzar.
 Font: DGPNSD. Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.

4.2. Edat mitjana d'inici en el consum

Els estudiants d'educació secundària de 14 a 18 anys comencen a consumir drogues a una edat primerenca. L'any 2006 les substàncies que començaven a consumir més aviat eren el tabac, els inhalants (en aquest cas per una minoria) i l'alcohol, i les edats mitjanes d'inici es van situar, entre els 13 i els 14 anys. Li segueixen els tranquil·litzants i el cànnabis (14,1 i 14,4 anys, respectivament). La cocaïna, l'èxtasi, els al·lucinògens i les amfetamines són les substàncies que es comencen a consumir a una edat més tardana: 15,4, 15,6, 15,6 i 15,4 anys, respectivament. L'edat d'inici de consum de l'heroïna és de 14,9 anys (taula 3).

Taula 3. EDAT MITJANA D'INICI EN EL CONSUM DE SUBSTÀNCIES PSICOACTIVES ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE (EDAT MITJANA EN ANYS), CATALUNYA 2006

	Homes	Dones	Total
Tabac	13,1	13,1	13,1
Tabac (consum diari)	14,4	14,2	14,3
Alcohol	13,7	13,9	13,8
Alcohol (consum setmanal)	15,2	14,9	15,1
Hipnosedants*	13,5	14,4	14,1
Cànnabis	14,4	14,4	14,4
Cocaïna	15,5	15,3	15,4
Heroïna	14,6	15,3	14,9
Amfetamines	15,6	15,2	15,4
Al·lucinògens	15,4	15,8	15,6
Inhalants	13,3	12,7	13,1
Èxtasi	15,7	15,5	15,6

(*) Tranquil·litzants i pastilles per dormir sense recepta mèdica.
Font: DGPNSD. Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 1994-2006.

4.3. Diferències en el consum segons el sexe

L'extensió del consum de drogues en els estudiants de 14 a 18 anys varia molt segons el sexe. Els nois consumeixen més freqüentment totes les drogues il·legals que les noies, mentre que amb els tranquil·litzants succeeix el contrari. En el cas de les begudes alcohòliques i del tabac la proporció de consumidors és semblant (taula 4).

Taula 4. PREVALENCES DE CONSUM DE SUBSTÀNCIES PSICOACTIVES ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE (PERCENTATGES). CATALUNYA 2006

	Homes	Dones	Total
Alguna vegada a la vida			
Tabac	52,4	53,6	53,0
Alcohol	82,6	82,4	82,5
Hipnosedants*	7,3	12,6	10,1
Cànnabis	47,8	44,0	45,8
Cocaïna	8,5	5,5	6,9
Heroïna	1,9	0,4	1,1
Amfetamines	4,3	3,2	3,7
Al·lucinògens	7,1	3,6	5,3
Inhalants	5,4	2,2	3,7
Èxtasi	5,0	2,6	3,7
Consum en els últims dotze mesos			
Tabac	38,5	41,0	39,8
Alcohol	79,1	78,9	79,0
Hipnosedants*	5,4	7,4	6,4
Cànnabis	41,1	36,9	39,0
Cocaïna	5,6	3,9	4,7
Heroïna	1,7	0,3	0,9
Amfetamines	3,5	2,6	3,0
Al·lucinògens	4,8	2,5	3,6
Inhalants	3,4	1,4	2,3
Èxtasi	3,8	1,9	2,8
Consum en els últims trenta dies			
Tabac	31,1	30,7	30,9
Alcohol	61,9	61,2	61,5
Hipnosedants*	2,8	4,2	3,5
Cànnabis	27,1	23,2	25,1
Cocaïna	3,6	1,8	2,7
Heroïna	1,4	0,2	0,8
Amfetamines	2,1	1,1	1,6
Al·lucinògens	2,8	1,3	2,0
Inhalants	2,3	0,8	1,5
Èxtasi	2,5	0,6	1,5

(*) Tranquil·litzants i pastilles per dormir sense recepta mèdica.
Font: DGPNSD. Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.

4.4. Diferències en el consum segons l'edat

L'edat és una variable que influeix decisivament en l'extensió del consum de drogues en aquesta població. En general, la proporció de consumidors augmenta progressivament amb l'edat, i assoleix el seu màxim entre els estudiants de 17 o 18 anys. No obstant això, s'observa que entre els consumidors d'hipnosedants (en el darrer any i en l'últim mes) el percentatge més alt se situa als 16 anys d'edat (taula 5).

Taula 5. PREVALENCES DE CONSUM DE SUBSTÀNCIES PSICOACTIVES ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS L'EDAT (PERCENTATGES). CATALUNYA, 2006

Edat (anys)	14	15	16	17	18
Consum alguna vegada en la vida					
Tabac	39,4	49,2	54,9	63,3	66,6
Alcohol	63,3	80,3	85,4	94,2	93,4
Hipnosedants *	9,6	8,3	11,7	10,2	13,2
Cànnabis	23,8	39,5	49,7	61,0	67,9
Èxtasi	1,3	2,5	3,1	4,4	15,3
Al·lucinògens	1,6	3,3	5,7	8,5	12,5
Amfetamines	0,8	2,3	3,9	4,9	12,5
Cocaïna	1,4	4,0	6,3	11,2	22,0
Heroïna	0,8	0,6	1,6	1,3	2,1
Inhalants	3,0	2,9	4,0	4,2	5,9
GHB	1,1	1,0	1,8	2,6	5,9
Consum en els últims dotze mesos					
Tabac	27,6	39,1	40,9	45,3	51,9
Alcohol	58,1	75,7	83,3	93,0	87,5
Hipnosedants *	5,3	5,2	10,2	4,9	4,5
Cànnabis	19,6	34,6	42,2	51,8	56,6
Èxtasi	1,1	2,2	2,5	3,0	9,8
Al·lucinògens	1,6	1,6	4,3	5,8	9,1
Amfetamines	0,6	2,0	3,6	3,4	9,8
Cocaïna	1,3	3,4	5,3	5,5	13,9
Heroïna	0,6	0,5	1,3	1,1	2,1
Inhalants	1,9	1,7	3,5	2,1	3,1
GHB	1,1	0,6	1,6	1,8	4,5
Consum en els últims trenta dies					
Tabac	18,2	28,6	31,4	38,4	47,0
Alcohol	39,6	55,2	66,1	78,7	76,0
Hipnosedants *	2,0	2,7	5,7	3,2	3,1
Cànnabis	12,6	22,4	24,5	35,2	39,4
Èxtasi	0,8	1,2	1,6	1,3	4,2
Al·lucinògens	1,1	1,0	1,7	3,4	5,6
Amfetamines	0,6	1,0	2,1	1,8	3,5
Cocaïna	1,3	1,5	3,2	2,5	9,4
Heroïna	0,6	0,5	0,7	1,1	2,1
Inhalants	1,1	1,0	2,2	1,1	2,8
GHB	0,9	0,6	1,5	0,5	2,8

(*) Tranquil·litzants i pastilles per dormir sense recepta mèdica.

Font: DGPNSD. Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.

4.5. Consum de tabac

El consum de tabac està bastant estès entre els estudiants de 14 a 18 anys, i és la segona substància més consumida entre ells.

L'any 2006 el 53% dels estudiants afirmava haver-lo consumit alguna vegada, el 39,8% haver-lo fumat en els últims dotze mesos, i el 30,9% en els últims trenta dies. El percentatge de fumadors diaris va ser del 15,8% (taula 6), percentatge que ascendia al 30% entre els estudiants de 18 anys.

La proporció de consumidors augmenta amb l'edat, i és més gran en les noies que en els nois en totes les edats, excepte als 16 anys en què el percentatge de fumadors és més alt entre els nois.

L'edat mitjana d'inici de consum és de 13,1 anys, la més primerenca de totes les drogues considerades (conjuntament amb l'edat d'inici de consum dels inhalants), i és similar per a tots dos sexes. L'edat mitjana d'inici en el consum diari es produeix aproximadament un any després (14,3 anys).

Entre els consumidors de tabac en els últims trenta dies, la mitjana de consum de cigarrets al dia és de 5,00, xifra inferior a la de l'any 2004 que era de 7,8 cigarrets, i és lleugerament superior la quantitat fumada pels nois (5,06) que per les noies (4,96).

Les dades de l'any 2006 ens mostren un descens del consum de tabac respecte als anys anteriors. El consum de tabac alguna vegada a la vida s'ha reduït del 62,5% el 2004 al 53% en el 2006. No obstant això, la prevalença de consum de tabac durant els darrers trenta dies previs a l'enquesta es redueix molt poc (31,3% l'any 2004 davant del 30,9% l'any 2006).

La major part dels estudiants que fuma s'ha plantejat deixar de fumar en alguna ocasió (66%), encara que els que afirmen haver-ho intentat són aproximadament la meitat d'aquests (32,3%). La intenció de deixar de fumar es fa més patent en les noies (68,9%) que en els nois (62,7%), i és també més gran entre elles el percentatge de qui ho ha intentat realment (33,9% de les noies davant el 30,4% dels nois). En l'actualitat, el 50,1% dels estudiants que fumen estan pensant seriosament a deixar de fumar (el 22,6% en els pròxims trenta dies i el 27,5% en els pròxims 6 mesos).

Gairebé a la meitat dels estudiants (48,9%) els molesta molt o bastant que fumin en llocs tancats quan ells hi són presents.

En el 45,9% de les llars en les quals viuen els estudiants alguna persona fuma diàriament.

Taula 6. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DEL CONSUM DE TABAC ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE. CATALUNYA, 2006

	Homes	Dones	Total
Prevalença de consum de tabac alguna vegada a la vida (%)	52,4	53,6	53,0
Edat mitjana d'inici de consum de tabac (anys)	13,1	13,1	13,1
Prevalença de consum de tabac en els últims dotze mesos (%)	38,5	41,0	39,8
Prevalença de consum de tabac en els últims trenta dies (%)	31,1	30,7	30,9
Prevalença de consum de tabac diari en els últims trenta dies (%)	15,1	16,4	15,8
Edat mitjana d'inici de consum diari de tabac (anys)	14,4	14,2	14,3
Nombre de cigarrets fumats diàriament en els últims trenta dies (%)			
D'1 a 5 cigarrets	70,7	67,2	68,8
De 6 a 10 cigarrets	16,6	26,7	21,9
D'11 a 20 cigarrets	12,0	5,8	8,8
21 cigarrets o més	0,7	0,3	0,5
Mitjana de cigarrets fumats diàriament en els últims trenta dies	5,06	4,96	5,00

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

4.6. Consum de begudes alcohòliques

L'alcohol és la substància més consumida entre els estudiants de 14 i 18 anys. El 82,5% l'ha provat alguna vegada, el 79% l'ha consumit l'últim any i el 61,5% l'últim mes (taula 7). A mesura que avança l'edat el percentatge d'estudiants que beu augmenta, i el percentatge de consumidors mensuals se situa en el 76% dels estudiants als 18 anys.

El consum d'alcohol es concentra en el cap de setmana. La prevalença de consum d'alcohol durant els caps de setmana és del 60,9% (61,1% nois i 60,8% noies), mentre que la prevalença de consum d'alcohol els dies feiners baixa al 20,4% (26,3% nois i 15,1% noies).

El 58,1% dels estudiants s'ha emborratxat alguna vegada i el 25% durant els darrers trenta dies (taula 7). Aquests percentatges augmenten amb l'edat, i el percentatge de borratxeres, durant els últims trenta dies, és del 39,9% als 18 anys.

El 47,1% dels estudiants (40,7% noies i 54,2% nois) han pres durant els últims trenta dies 5 o més canyes/copos de begudes alcohòliques en la mateixa ocasió (és a dir, prendre-les d'una manera seguida o en un interval aproximat de dues hores). El 12,7% ho ha fet 4 dies o més durant l'últim mes.

Es beu sobretot a bars o pubs, a discoteques, a casa d'altres persones i a espais oberts (carrers, places, parcs o espais públics oberts). En els últims trenta dies el 68,3% dels consumidors ho ha fet a bars o pubs, el 64,5% a discoteques, el 53,6% a casa d'altres persones i el 48,6% a espais oberts.

Taula 7. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DEL CONSUM D'ALCOHOL ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE. CATALUNYA, 2006

	Homes	Dones	Total
Prevalença de consum d'alcohol alguna vegada a la vida (%)	82,6	82,4	82,5
Edat mitjana d'inici de consum d'alcohol (anys)	13,7	13,9	13,8
Edat mitjana d'inici de consum setmanal d'alcohol (anys)	15,2	14,9	15,1
Prevalença de consum d'alcohol en els últims dotze mesos (%)	79,1	78,9	79,0
Prevalença de consum d'alcohol en els últims trenta dies (%)	61,9	61,2	61,5
Prevalença de consum d'alcohol durant els caps de setmana en els últims trenta dies (%)	61,1	60,8	60,9
Prevalença de consum d'alcohol durant els dies feiners en els últims trenta dies (%)	26,3	15,1	20,4
Nombre de dies que s'han emborratxat durant els últims trenta dies (%)			
Cap dia	73,2	76,7	75,0
D'1 a 2 dies	18,1	17,0	17,5
De 3 a 5 dies	6,2	5,0	5,6
Més de 5 dies	2,5	1,3	1,9

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

Globalment, la beguda més consumida pels estudiants són els combinats/*cubates*, tot i que en dies feiners la beguda predominant és la cervesa (taula 8).

Els llocs on els estudiants aconseguen amb més freqüència begudes alcohòliques són els bars o pubs (65,7%), les discoteques (64,1%), els supermercats (45,1%) i hipermercats (29,9%) i la casa d'altres persones (41,4%).

El 20,1% dels estudiants de 14-18 anys (28,2% dels de 18 anys) reconeixen haver estat passatgers, en els últims dotze mesos, de vehicles conduïts per algú sota els efectes de l'alcohol.

El 9,3% dels estudiants de 14-18 anys declaren haver conduït en els últims dotze mesos un vehicle (cotxe, moto) sota els efectes de l'alcohol, xifra que ascendeix al 12,5% en els estudiants de 18 anys.

La proporció de consumidors d'alcohol ha disminuït si es pren com a referència l'any 1994. No obstant això, si prenem com a referència l'any 2004 s'observa que les

prevalences de consum en tots els períodes considerats (alguna vegada a la vida, últim any i últim més) han augmentat.

Taula 8. PREVALENÇA DE CONSUM DELS DIFERENTS TIPUS DE BEGUDES ALCOHÒLIQUES EN DIES FEINERS I CAPS DE SETMANA DURANT ELS TRENTA DIES PREVIS A L'ENQUESTA ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS (PERCENTATGES). CATALUNYA 2006

CONSUM ELS DIES FEINERS

Algún dia de dilluns a dijous durant els últims trenta dies

Vi	7,6
Cervesa	12,8
Aperitiu	4,2
Combinats	8,2
Licors forts	3,6
Licors de fruites	5,6

Tots els dies de dilluns a dijous durant els últims trenta dies

Vi	0,3
Cervesa	0,9
Aperitiu	0,1
Combinats	0,3
Licors forts	0,0
Licors de fruites	0,2

CONSUM ELS CAPS DE SETMANA

Algún dia de divendres a diumenge durant els últims trenta dies

Vi	23,2
Cervesa	28,5
Aperitiu	11,7
Combinats	53,5
Licors forts	22,8
Licors de fruites	23,8

Tots els dies de divendres a diumenge durant els últims trenta dies

Vi	2,6
Cervesa	9,1
Aperitiu	1,7
Combinats	13,7
Licors forts	4,1
Licors de fruites	3,1

Font: DGPNSD. Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.

4.7. Consum de tranquil·litzants o somnífers

En el qüestionari es denominen *tranquil·litzants* o *pastilles per dormir* a un grup de medicaments en els quals s'inclouen les benzodiazepines, els barbitúrics i altres hipnòtics o tranquil·litzants.

L'any 2006 es va incloure una pregunta relacionada amb el consum de tranquil·litzants o somnífers sense fer consideracions respecte a l'existència o no de prescripció mèdica, pregunta que no hi havia als qüestionaris de les enquestes precedents. No obstant això, es va mantenir la pregunta tradicional sobre consum de tranquil·litzants o somnífers sense recepta mèdica.

L'any 2006 el 16,3% dels estudiants havia consumit tranquil·litzants o somnífers alguna vegada a la vida, el 9,7% en els últims dotze mesos i el 4,9% en els últims trenta dies (taula 9).

El consum sense recepta és una mica inferior, amb unes prevalences de consum de 10,1% alguna vegada a la vida, 6,4% en els últims dotze mesos i 3,5% en els últims trenta dies (taula 9).

El consum de tranquil·litzants o somnífers, al contrari del que succeeix amb les drogues il·legals, està més estès entre les noies que entre els nois (taula 9).

L'edat mitjana en la qual els estudiants comencen a consumir tranquil·litzants o somnífers se situa en els 13,8 anys, i en els 14,1 anys quan és sense recepta mèdica (taula 9).

La freqüència de consum és esporàdica: més de la meitat dels estudiants que han consumit hipnosedants sense recepta en els últims trenta dies (3,5%), ho han fet un o dos dies (2,3%), i el percentatge dels qui ho han fet deu dies o més és del 0,2% (taula 9).

Pel que fa a l'evolució del consum respecte a anys precedents s'observa un increment en el consum alguna vegada a la vida, en els últims dotze mesos i en els últims trenta dies.

Taula 9. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DEL CONSUM D'HIPNOSEDANTS* ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE. CATALUNYA 2006

	Homes	Dones	Total
Prevalença de consum d'hipnosedants alguna vegada a la vida (%)	12,2	20,0	16,3
Prevalença de consum d'hipnosedants sense recepta alguna vegada a la vida (%)	7,3	12,6	10,1
Edat mitjana d'inici de consum d'hipnosedants sense recepta (anys)	13,5	14,4	14,1
Prevalença de consum d'hipnosedants sense recepta en els últims dotze mesos (%)	5,4	7,4	6,4
Prevalença de consum d'hipnosedants sense recepta en els últims trenta dies (%)	2,8	4,2	3,5
Prevalença de consum d'hipnosedants sense recepta diari o gairebé diari en els últims trenta dies (%)	0,0	0,1	0,1
Freqüència de consum d'hipnosedants sense recepta en els últims trenta dies (%)			
Mai	97,2	95,8	96,5
D'1 a 2 dies	1,5	3,0	2,3
De 3 a 5 dies	1,0	0,6	0,8
De 6 a 9 dies	0,3	0,3	0,3
De 10 a 19 dies	0,0	0,1	0,1
20 dies o més	0,0	0,1	0,1

(* Hipnosedants: tranquil·litzants o hipnòtics.

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

4.8. Consum de cànnabis

El cànnabis és la droga il·legal consumida per un nombre més gran d'estudiants de 14 a 18 anys, amb molta diferència sobre les altres. El 45,8% l'han provat alguna vegada a la vida, el 39% l'han consumit en l'últim any i el 25,1% en els últims trenta dies.

El consum està més estès en els nois en tots els indicadors. El percentatge de consumidors diaris de cànnabis és del 3,8%, i és una mica més elevat en els nois (4,2%) que en les noies (3,5%) (taula 10).

El cànnabis és també la droga il·legal que es comença a consumir a una edat més primerenca. L'edat mitjana d'inici de consum és de 14,4 anys, i és igual en ambdós sexes.

Taula 10. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DEL CONSUM DE CÀNNABIS ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE. CATALUNYA, 2006

	Homes	Dones	Total
Prevalença de consum de cànnabis alguna vegada a la vida (%)	47,8	44,0	45,8
Edat mitjana d'inici de consum de cànnabis (anys)	14,4	14,4	14,4
Prevalença de consum de cànnabis en els últims dotze mesos (%)	41,4	36,9	39,0
Prevalença de consum de cànnabis en els últims trenta dies (%)	27,1	23,2	25,1
Prevalença de consum de cànnabis diari o gairebé diari en els últims trenta dies (%)	4,2	3,5	3,8
Freqüència de consum de cànnabis en els últims trenta dies (%)			
Mai	72,8	76,7	74,9
D'1 a 2 dies	9,3	9,4	9,3
De 3 a 5 dies	6,7	5,2	5,9
De 6 a 9 dies	3,2	3,0	3,1
De 10 a 19 dies	3,8	2,2	3,0
20 dies o més	4,2	3,5	3,8

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

L'extensió i la freqüència de consum de cànnabis augmenta des dels 14 als 18 anys, i l'augment més gran es produeix entre els 14 i els 15 anys, i entre els 16 i els 17 anys. Gairebé el 40% dels estudiants de 18 anys ha consumit cànnabis en els últims trenta dies, i l'11,1% ho ha fet 10 dies o més en el període esmentat (taula 11).

Taula 11. FREQÜÈNCIA EN CONSUM DE CÀNNABIS EN ELS ÚLTIMS TRENTA DIES ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS L'EDAT (PERCENTATGES). CATALUNYA, 2006

Edat (anys)	14	15	16	17	18
Cap dia	87,4	77,6	75,4	64,6	60,4
Algun dia	12,6	22,4	24,6	35,4	39,6
D'1 a 3 dies	7,5	10,1	12,6	15,5	18,4
De 4 a 9 dies	3,5	5,3	5,2	10,6	10,1
De 10 a 19 dies	0,5	4,2	3,3	1,8	5,2
20 dies o més	1,1	2,8	3,5	7,5	5,9

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

L'any 2006 s'ha observat un descens del consum de cànnabis, després de molts anys d'un augment continuat. De fet, s'ha reduït respecte a l'any 2004 la proporció dels que l'han consumit alguna vegada a la vida, en els darrers dotze mesos i en els últims trenta dies. Paral·lelament, ha augmentat la percepció de risc davant del consum de cànnabis i ha disminuït la seva disponibilitat percebuda.

4.9. Consum de cocaïna

La cocaïna és, després del cànnabis, la droga el consum de la qual està més estès entre els estudiants: el 6,9% l'han consumit alguna vegada a la vida, el 4,7% en els últims dotze mesos i el 2,7% en els últims trenta dies.

Es tracta fonamentalment d'un consum esporàdic. De fet, gairebé la meitat dels que l'han consumit l'últim mes ho han fet un o dos dies (taula 12).

En el qüestionari de 2006 es va preguntar per primera vegada separatament pel consum de cocaïna en pols (clorhidrat de cocaïna) i pel consum de cocaïna base (base, *crack*). La forma de consum més estesa entre els estudiants és la cocaïna en pols (5,8% de consumidors de cocaïna en pols davant del 3,8% de consumidors de cocaïna base alguna vegada a la vida). Les dades que es presenten corresponen en tots els casos a ambdues substàncies (cocaïna en pols i cocaïna base) en conjunt, per tal de poder fer comparacions amb els anys precedents.

El consum de cocaïna és superior en homes que en dones i, pel que fa a l'edat, s'observa que l'increment més important del seu consum es produeix sobretot dels 17 als 18 anys.

L'any 2006, l'edat mitjana d'inici de consum es va produir als 15,4 anys.

Les dades de l'any 2006 ens mostren que s'ha produït un descens del consum de cocaïna, trencant amb la tendència creixent dels últims anys.

Taula 12. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DEL CONSUM DE COCAÏNA ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE. CATALUNYA 2006

	Homes	Dones	Total
Prevalença de consum de cocaïna alguna vegada a la vida (%)	8,5	5,5	6,9
Edat mitjana d'inici de consum de cocaïna (anys)	15,5	15,3	15,4
Prevalença de consum de cocaïna en els últims dotze mesos (%)	5,6	3,9	4,7
Prevalença de consum de cocaïna en els últims trenta dies (%)	3,6	1,8	2,7
Prevalença de consum de cocaïna diari o gairebé diari en els últims trenta dies (%)	0,3	0,1	0,2
Freqüència de consum de cocaïna en els últims trenta dies (%)			
Mai	96,4	98,2	97,3
D'1 a 2 dies	1,6	1,0	1,3
De 3 a 5 dies	0,8	0,5	0,6
De 6 a 9 dies	0,2	0,2	0,2
De 10 a 19 dies	0,8	0,0	0,4
20 dies o més	0,3	0,1	0,2

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

4.10. Consum d'èxtasi

L'èxtasi (*pastis, pirules*) és una denominació genèrica per a diverses drogues sintètiques estimulants derivades de la feniletilamina.

L'any 2006 el 3,7% dels estudiants havien provat aquesta substància alguna vegada en la vida, el 2,8% en els últims dotze mesos i l'1,5% en els últims trenta dies (taula 13).

Com en el cas del les altres drogues il·legals, la proporció de consumidors entre els homes és superior a la de les dones, sent aquesta diferència és més acusada en els consums més recents. D'aquesta manera, en els últims trenta dies el percentatge de nois que han consumit èxtasi va ser del 2,5% davant del 0,6% de noies.

Com succeeix amb la cocaïna i altres psicoestimulants i al·lucinògens es tracta d'un consum esporàdic. De fet, la major part dels que l'han consumit l'últim mes, ho han fet un o dos dies durant el període esmentat (taula 13).

El consum augmenta amb l'edat. L'any 2006 es va observar que l'increment més important del consum es va produir sobretot dels 17 als 18 anys.

L'edat mitjana d'inici en el consum va ser de 15,6 anys, sense variacions significatives per sexe.

Taula 13. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DEL CONSUM D'ÈXTASI* ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE. CATALUNYA 2006

	Homes	Dones	Total
Prevalença de consum d'èxtasi alguna vegada a la vida (%)	5,0	2,6	3,7
Edat mitjana d'inici de consum d'èxtasi (anys)	15,7	15,5	15,6
Prevalença de consum d'èxtasi en els últims dotze mesos (%)	3,8	1,9	2,8
Prevalença de consum d'èxtasi en els últims trenta dies (%)	2,5	0,6	1,5
Prevalença de consum d'èxtasi diari o gairebé diari en els últims trenta dies (%)	0,0	0,1	0,1
Freqüència de consum d'èxtasi en els últims trenta dies (%)			
Mai	97,5	99,4	98,5
D'1 a 2 dies	1,6	0,3	0,9
De 3 a 5 dies	0,5	0,2	0,3
De 6 a 9 dies	0,2	0,0	0,1
De 10 a 19 dies	0,1	0,0	0,1
20 dies o més	0,0	0,1	0,1

(*) Èxtasi: èxtasi o altres drogues de disseny.

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

4.11. Consum d'amfetamines

Sota aquesta denominació es recull l'amfetamina i la metamfetamina, tant en forma de base com en forma de sal, i tant en pols com en comprimits.

L'extensió del consum l'any 2006 va ser similar a la de l'èxtasi. El 3,7% dels estudiants les havia consumit alguna vegada a la vida, el 3% en els últims dotze mesos i el 1,6% en els últims trenta dies (taula 14).

El consum està més estès en els nois, i s'incrementa amb l'edat. L'increment més important del consum es va produir entre els 17 i els 18 anys.

Es tracta d'un consum generalment esporàdic.

L'edat d'inici en el consum es va situar en els 15,4 anys, i és similar en ambdós sexes.

El consum d'amfetamines ha disminuït l'any 2006 si comparem les prevalences de consum amb les de l'any 2004.

Taula 14. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DEL CONSUM D'AMFETAMINES ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE. CATALUNYA-2006

	Homes	Dones	Total
Prevalença de consum d'amfetamines alguna vegada a la vida (%)	4,3	3,2	3,7
Edat mitjana d'inici de consum d'amfetamines (anys)	15,6	15,2	15,4
Prevalença de consum d'amfetamines en els últims dotze mesos (%)	3,5	2,6	3,0
Prevalença de consum d'amfetamines en els últims trenta dies (%)	2,1	1,1	1,6
Prevalença de consum d'amfetamines diari o gairebé diari en els últims trenta dies (%)	0,2	0,1	0,1
Freqüència de consum d'amfetamines en els últims trenta dies (%)			
Mai	97,8	98,9	98,4
D'1 a 2 dies	0,9	0,8	0,8
De 3 a 5 dies	0,7	0,2	0,4
De 6 a 9 dies	0,3	0,0	0,1
De 10 a 19 dies	0,1	0,0	0,1
20 dies o més	0,2	0,1	0,1

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

4.12. Consum d'al·lucinògens

L'any 2006 el 5,3% d'estudiants de secundària els havien consumit alguna vegada a la vida, el 3,6% en els últims dotze mesos i el 2% en els últims trenta dies (taula 15).

El seu consum està molt més estès entre els nois.

Com passa amb la major part de la resta de substàncies psicoactives el consum s'estén a mesura que avança l'edat.

El consum d'al·lucinògens, alguna vegada a la vida i durant els darrers dotze mesos, ha disminuït lleugerament l'any 2006, si comparem aquestes prevalències amb les de l'any 2004.

Taula 15. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DEL CONSUM D'AL·LUCINÒGENS ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE. CATALUNYA 2006

	Homes	Dones	Total
Prevalença de consum d'al·lucinògens alguna vegada a la vida (%)	7,1	3,6	5,3
Edat mitjana d'inici de consum d'al·lucinògens (anys)	15,4	15,8	15,6
Prevalença de consum d'al·lucinògens en els últims dotze mesos (%)	4,8	2,5	3,6
Prevalença de consum d'al·lucinògens en els últims trenta dies (%)	2,8	1,3	2,0
Prevalença de consum d'al·lucinògens diari o gairebé diari en els últims trenta dies (%)	0,3	0,1	0,2
Freqüència de consum d'al·lucinògens en els últims trenta dies (%)			
Mai	97,2	98,7	98,0
D'1 a 2 dies	2,2	1,0	1,5
De 3 a 5 dies	0,0	0,0	0,0
De 6 a 9 dies	0,1	0,2	0,2
De 10 a 19 dies	0,2	0,0	0,1
20 dies o més	0,3	0,1	0,2

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

4.13. Consum d'heroïna

El consum d'heroïna està menys estès que el d'altres drogues il·legals, encara que cal assenyalar que les enquestes poblacionals o escolars no són un bon mètode per estudiar el consum d'aquesta droga, i generalment es considera que el subestimen. L'any 2006 l'1,1% dels estudiants havia consumit heroïna alguna vegada en la vida, el 0,9% en els últims dotze mesos i el 0,8% l'últim mes (taula 16).

El consum dels nois va ser molt superior al de les noies (l'1,7% dels nois l'havien consumit en els últims dotze mesos davant el 0,3% de noies).

L'edat mitjana d'inici en el consum va ser 14,9 anys.

L'any 2006 es va observar un augment lleuger del consum d'heroïna respecte als anys precedents, que caldrà seguir atentament en les pròximes enquestes.

Taula 16. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DEL CONSUM D'HEROÏNA ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE. CATALUNYA-2006

	Homes	Dones	Total
Prevalença de consum d'heroïna alguna vegada a la vida (%)	1,9	0,4	1,1
Edat mitjana d'inici de consum d'heroïna (anys)	14,6	15,3	14,9
Prevalença de consum d'heroïna en els últims dotze mesos (%)	1,7	0,3	0,9
Prevalença de consum d'heroïna en els últims trenta dies (%)	1,4	0,2	0,8
Prevalença de consum d'heroïna diari o gairebé diari en els últims trenta dies (%)	0,1	0,1	0,1
Freqüència de consum d'heroïna en els últims trenta dies (%)			
Mai	98,6	99,8	99,2
D'1 a 2 dies	1,1	0,1	0,6
De 3 a 5 dies	0,1	0,0	0,0
De 6 a 9 dies	0,1	0,0	0,0
De 10 a 19 dies	0,0	0,0	0,0
20 dies o més	0,1	0,1	0,1

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

4.14. Consum d'inhalants

Sota aquesta denominació s'inclouen les gomes d'enganxar, els dissolvents, els nitrats volàtils, les gasolines i hidrocarburs, etc.

L'any 2006 el 3,7% dels estudiants els va consumir alguna vegada a la vida, el 2,3% en els últims dotze mesos i l'1,5% l'últim mes (taula 17).

El seu consum és majoritàriament masculí.

Es tracta d'un consum fonamentalment esporàdic, l'edat mitjana d'inici del qual es va situar l'any 2006 en els 13,1 anys (la mateixa edat d'inici de consum de tabac).

Taula 17. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DEL CONSUM D'INHALANTS ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE. CATALUNYA-2006

	Homes	Dones	Total
Prevalença de consum d'inhalants alguna vegada a la vida (%)	5,4	2,2	3,7
Edat mitjana d'inici de consum d'inhalants (anys)	13,3	12,7	13,1
Prevalença de consum d'inhalants en els últims dotze mesos (%)	3,4	1,4	2,3
Prevalença de consum d'inhalants en els últims trenta dies (%)	2,3	0,8	1,5
Prevalença de consum d'inhalants diari o gairebé diari en els últims trenta dies (%)	0,5	0,1	0,3
Freqüència de consum d'inhalants en els últims trenta dies (%)			
Mai	97,7	99,2	98,5
D'1 a 2 dies	1,1	0,4	0,7
De 3 a 5 dies	0,3	0,3	0,3
De 6 a 9 dies	0,1	0,0	0,1
De 10 a 19 dies	0,2	0,0	0,1
20 dies o més	0,5	0,1	0,3

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

4.15. Consum de GHB o èxtasi líquid (gammahidroxitirat)

El consum de GHB no sembla gaire freqüent entre els estudiants de 14-18 anys.

L'any 2006 l'1,9% dels estudiants n'havia consumit alguna vegada a la vida, l'1,5% en els últims dotze mesos i l'1% l'últim mes (taula 18).

El seu consum és majoritàriament masculí (taula 18).

Es tracta d'un consum fonamentalment esporàdic, l'edat mitjana d'inici del qual es va situar l'any 2006 en els 15,6 anys.

Taula 18. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DEL CONSUM DE GHB ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE. CATALUNYA 2006

	Homes	Dones	Total
Prevalença de consum de GHB alguna vegada a la vida (%)	2,9	1,0	1,9
Edat mitjana d'inici de consum de GHB (anys)	15,3	16,0	15,6
Prevalença de consum de GHB en els últims dotze mesos (%)	2,5	0,6	1,5
Prevalença de consum de GHB en els últims trenta dies (%)	2,0	0,2	1,0
Prevalença de consum de GHB diari o gairebé diari en els últims trenta dies (%)	0,1	0,1	0,1
Freqüència de consum de GHB en els últims trenta dies (%)			
Mai	98,0	99,8	99,0
D'1 a 2 dies	1,2	0,1	0,6
De 3 a 5 dies	0,2	0,0	0,1
De 6 a 9 dies	0,4	0,0	0,2
De 10 a 19 dies	0,2	0,0	0,1
20 dies o més	0,1	0,1	0,1

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

4.16. Policonsum de substàncies psicoactives

Els estudiants que consumeixen drogues habitualment consumeixen diverses substàncies i no una de sola. Aquest fet el podem comprovar a la taula 19, en la qual es mostra quina proporció dels que han consumit una determinada droga en els últims dotze mesos ha consumit també altres drogues en el mateix període.

El 95,3% dels que han consumit tabac en els últims dotze mesos han consumit també alcohol en el mateix període, i el 75% cànnabis.

El 76,5% dels consumidors anuals de cànnabis han consumit tabac en el mateix període, el 97,9% alcohol i l'11% cocaïna.

Entre els que han consumit èxtasis l'últim any el 82,4% ha consumit també cocaïna, el 58% amfetamines, i el 67,5% al·lucinògens. Pel que fa als consumidors anuals de cocaïna el 48,8% ha consumit també èxtasi i el 50% amfetamines.

Taula 19. PREVALENÇA DE CONSUM DE DIVERSES SUBSTÀNCIES PSICOACTIVES EN ELS ÚLTIMS DOTZE MESOS ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS QUE HAN CONSUMIT EN EL MATEIX PERÍODE CADA UNA DE LES DROGUES CONSIDERADES A LA CAPÇALERA DE CADA COLUMNA (PERCENTATGES). CATALUNYA 2006

Prevalença de consum	Tabac	Alcohol	Hipnosedants*	Cànnabis	Èxtasi	Al·lucinògens	Amfetamines	Cocaïna	Heroïna	Inhalants	GHB
Tabac	100	48,0	55,4	76,5	83,0	81,3	80,0	78,6	67,5	69,3	73,6
Alcohol	95,3	100	85,9	97,9	94,0	96,7	96,1	98,4	87,1	91,8	95,1
Hipnosedants*	8,9	7,0	100	9,3	31,1	30,8	23,6	23,5	38,2	34,0	36,5
Cànnabis	75,0	48,4	56,8	100	93,8	93,9	90,1	90,9	95,1	80,0	93,1
Èxtasi	5,8	3,3	13,6	6,7	100	52,2	53,4	48,8	87,1	46,3	88,8
Al·lucinògens	7,4	4,4	17,3	8,7	67,5	100	56,9	48,2	92,5	46,4	83,1
Amfetamines	6,1	3,7	11,2	7,0	58,0	47,8	100	50,0	81,8	44,2	81,4
Cocaïna	9,3	5,9	17,2	11,0	82,4	62,8	77,6	100	90,2	49,8	92,1
Heroïna	1,6	1,0	5,4	2,3	28,9	23,7	25,0	17,7	100	26,0	51,0
Inhalants	4,1	2,7	12,4	4,8	38,8	30,0	34,0	24,7	65,7	100	55,9
GHB	2,8	1,8	8,5	3,6	47,5	34,3	40,1	29,2	82,2	35,7	100

*Hipnosedants: tranquil·litzants o hipnòtics sense recepta mèdica

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

4.17. Risc percebut davant diverses conductes de consum

El risc percebut davant de diferents conductes de consum de drogues pot ser un indicador indirecte de l'evolució present o futura de la prevalença de consum. S'analitza la proporció d'estudiants que van percebre un risc alt davant de determinades conductes de consum (percentatge que pensa que una conducta determinada pot provocar bastants o molts problemes).

S'assumeix que a mesura que augmenta el risc percebut davant del consum d'una droga, tendeix a disminuir l'extensió o la intensitat del consum.

L'any 2006 les conductes de consum de drogues que els estudiants d'educació secundària de 14-18 anys associaven a un menor risc van ser prendre 5 o 6 canyes/copes de begudes alcohòliques el cap de setmana, prendre 1 o 2 canyes/copes diàriament, i prendre hipnosedants i cànnabis esporàdicament (taula 20).

Les conductes associades a un risc més gran van ser el consum habitual d'heroïna, èxtasi o cocaïna. També s'associava a un nivell important de risc el consum esporàdic d'aquestes tres últimes drogues, i en general consumir qualsevol droga de comerç il·legal (taula 20).

El consum diari de tabac (fumar un paquet de tabac al dia) també s'associava a un risc percebut important, i era només una mica inferior al risc percebut que presentava el consum habitual d'heroïna, d'èxtasi i de cocaïna (taula 20).

Taula 20. RISC PERCEBUT DAVANT DE DIFERENTS CONDUCTES DE CONSUM DE DROGUES ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, (PERCENTATGE QUE PENSA QUE AQUESTA CONDUCTA POT CAUSAR BASTANTS O MOLTS PROBLEMES). CATALUNYA 2006

Consumir cànnabis esporàdicament	57,3
Consumir hipnosedants* esporàdicament	41,1
Consumir èxtasi esporàdicament	77,6
Consumir cocaïna esporàdicament	77,6
Consumir heroïna esporàdicament	78,6
Consumir tabac diàriament (un paquet diari)	81,7
Consumir alcohol (5 o 6 canyes/copes el cap de setmana)	51,0
Consumir alcohol (1 o 2 canyes/copes cada dia)	60,9
Consumir cànnabis habitualment	79,6
Consumir hipnosedants* habitualment	72,5
Consumir èxtasi habitualment	84,8
Consumir cocaïna habitualment	84,1
Consumir heroïna habitualment	85,0

*Hipnosedants: tranquil·litzants o hipnòtics sense recepta mèdica

Esporàdicament: una vegada al mes o menys freqüentment

Habitualment: una vegada per setmana o més freqüentment

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

Respecte a les diferències sexuals, s'observa que l'any 2006 el risc percebut per les dones va ser superior al percebut pels homes (taula 21).

Un dada molt positiva d'aquesta enquesta és que, en comparació amb l'any 2004, augmenta la percepció del risc davant del consum de tabac, d'alcohol (tant en cap de setmana, com diàriament), i de cànnabis (tant si es consumeix d'una manera esporàdica, com si es fa habitualment) i també augmenta el risc percebut davant del consum esporàdic de tota la resta de substàncies psicoactives. No obstant això, la percepció de risc davant del consum habitual de les drogues de comerç il·legal, excepte el cànnabis, es manté similar a l'any 2004.

Taula 21. RISC PERCEBUT ASSOCIAT AL CONSUM HABITUAL DE SUBSTÀNCIES PSICOACTIVES ENTRE ELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS, SEGONS EL SEXE (PERCENTATGES). CATALUNYA 2006

Percentatge que pensa que aquesta conducta pot causar bastants o molts problemes			
	Homes	Dones	Total
Fumar tabac diàriament ¹	76,2	86,8	81,7
Beure alcohol els caps de setmana ²	44,9	56,6	51,0
Beure alcohol diàriament ³	53,7	67,4	60,9
Consumir cànnabis habitualment	74,0	84,6	79,6
Consumir hipnosedants* habitualment	67,9	76,5	72,5
Consumir èxtasi habitualment	79,2	89,7	84,8
Consumir cocaïna habitualment	78,3	89,1	84,1
Consumir heroïna habitualment	79,3	90,1	85,0

(1) Fumar un paquet de tabac diari.

(2) Prendre 5 o 6 canyes/copes els caps de setmana.

(3) Prendre una o dues canyes/copes cada dia.

Habitualment: una vegada per setmana o més freqüentment.

*Hipnosedants: tranquil·litzants o hipnòtics sense recepta mèdica

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de Drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

4.18. Disponibilitat percebuda

El grau de facilitat/dificultat per aconseguir o obtenir les diverses drogues percebut pels estudiants (disponibilitat percebuda) pot influir en la probabilitat del seu consum.

L'indicador utilitzat per valorar-la és la proporció d'estudiants que pensen que obtenir cada droga és relativament fàcil o molt fàcil.

L'any 2006 les drogues percebudes pels estudiants com a més disponibles o accessibles van ser les de comerç legal i el cànnabis. En aquest sentit, el 85,4% dels estudiants pensaven que els seria fàcil o molt fàcil aconseguir tabac o begudes alcohòliques si volguessin, el 58,4% cànnabis, i el 38,8% tranquil·litzants o somnífers (taula 22).

Pel que fa a l'evolució temporal de la disponibilitat percebuda de drogues, entre l'any 2004 i l'any 2006, s'observa un descens generalitzat de la disponibilitat percebuda de totes les drogues, excepte l'alcohol (l'accessibilitat del tabac l'any 2004 no es va analitzar).

Taula 22. DISPONIBILITAT PERCEBUDA DELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS (PERCENTATGES), CATALUNYA 2006

Percentatge que pensa que és fàcil o molt fàcil aconseguir cadascuna d'aquestes substàncies	
Tabac	85,4
Begudes alcohòliques	85,4
Tranquil·litzants/pastilles per dormir	38,8
Haixix/marihuana	58,4
Cocaïna	19,8
Heroïna	13,5
Amfetamines	18,7
Èxtasi	16,8
Al·lucinògens	22,1

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

4.19. Informació rebuda sobre el consum de drogues

Una àmplia majoria dels estudiants (88,4%) es considera suficientment o perfectament informat sobre les drogues, els seus efectes i els seus problemes associats (taula 23).

Les principals vies per les quals els estudiants reben informació són els pares (66,6% per part de la mare i 60,2% per part del pare), els mitjans de comunicació (70,0%), els professors (67,2%) i les xerrades i els cursos sobre aquest tema (66,1). També es important la informació rebuda per part dels professionals sanitaris (48,7%), que es considera per part dels estudiants la via millor i més objectiva per rebre informació sobre el consum de drogues (52,4%). També es consideren importants per rebre informació sobre el consum de drogues les xerrades i els cursos sobre aquest tema (47,3%) i les persones que han tingut contacte amb aquestes (46,0%).

Ha augmentat el percentatge d'estudiants que han rebut informació sobre drogues per part de les seves famílies (56,3% l'any 2004 i 72,7 l'any 2006) i dels professors (56% l'any 2004 i 67,2% l'any 2006) respecte a l'enquesta realitzada l'any 2004.

El 81,2% dels estudiants declara haver rebut informació sobre el consum de drogues a classe, percentatge lleugerament superior al de l'any 2004 (79,1%).

Taula 23. AUTOVALORACIÓ DE LA INFORMACIÓ REBUDA SOBRE DROGUES PELS ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA DE 14-18 ANYS (%), CATALUNYA, 2006

Perfectament informat	48,1
Prou informat	40,3
Informat a mitges	9,6
Mal informat	2,0

Font: DGPNSD. *Encuesta estatal sobre uso de drogas en enseñanzas secundarias (ESTUDES) 2006.*

5. CONCLUSIONS

En general, el consum de drogues entre els estudiants de 14 a 18 anys continua sent experimental o ocasional.

L'alcohol i el tabac continuen sent les drogues més consumides, seguides del cànnabis.

Les dades de 2006, mostren una evolució positiva, amb un descens del consum d'algunes de les drogues més esteses entre els estudiants.

Aquest descens s'ha observat per al tabac (especialment per als qui declaren haver fumats *alguna vegada a la vida*), el cànnabis i la cocaïna. En el cas d'aquestes dues últimes drogues s'ha trencat la tendència creixent que han presentat durant els últims anys.

Pel que fa a les begudes alcohòliques, el seu consum ha anat augmentant progressivament des de l'any 2002, tot i que durant el període 2004-2006 aquest increment ha estat inferior que el que es va produir durant el període 2002-2004.

A Catalunya, els psicoestimulants, tipus èxtasi o amfetamines, i els al·lucinògens estan menys estesos que la cocaïna (el percentatge de consumidors anuals no supera en cap de les tres drogues citades en primer lloc el 3,6%).

Una proporció important d'estudiants consumeixen diverses drogues, i s'observa una associació bastant estreta entre el consum d'alcohol, tabac i cànnabis, per una part, i entre el d'estimulants (cocaïna, èxtasi, o amfetamines) i al·lucinògens, per una altra. No obstant això, els estudiants que consumeixen estimulants o al·lucinògens també presenten unes prevalences de consum de tabac, alcohol i cànnabis molt elevades.

Una altra dada positiva d'aquesta enquesta, i que podria haver influït en el descens del consum d'algunes substàncies, és l'augment de la percepció de risc, en comparació amb l'any 2004, davant del consum de tabac, alcohol, cànnabis i el de cocaïna d'una manera esporàdica. No obstant això, pel que fa a l'alcohol, cal tenir en compte que l'any 2006 una de les conductes que s'associava a un menor risc percebut va ser prendre begudes alcohòliques (tant en cap de setmana, com diàriament).

Finalment, també és positiva la disminució de la disponibilitat percebuda de totes les drogues, excepte de l'alcohol, per part dels estudiants, i que podria haver repercutit també en la disminució del consum d'algunes drogues.